

Protokół z przeprowadzonego audytu (oceny) wewnętrznego doskonalenia jakości kształcenia

Wydział/Jednostka ogólnouczelniana prowadząca działalność dydaktyczną:

**Wydział Filologiczny
Rok akademicki 2024/2025**

1. Ocena działań na rzecz jakości kształcenia podejmowanych w roku akademickim 2024/2025 na wydziale i w jednostkach ogólnouczelnianych prowadzących działalność dydaktyczną.

Sprawozdanie z doskonalenia jakości kształcenia na Wydziale Filologicznym UO w roku akademickim 2024/2025 skupia się na omówieniu nowo podjętych działań i dobrych praktyk w zapewnianiu jakości kształcenia i zawiera wiele przykładów wydarzeń i informacji o akcjach z różnych obszarów dydaktyki, popularyzacji i promocji. Komisja uznaje podjęte działania jako oznakę **wysokiej aktywności** wśród pracowników i pracowniczek dydaktycznych, promotorów i promoterek prac dyplomowych, osób opiekujących się i animujących działania kół naukowych i wszelkich osób koordynujących działania na styku uczelni i jej otoczenia. Jednakże należałoby się zastanowić nad **ujednoliconą definicją dobrej praktyki w jakości kształcenia** i nad tym jakie są wskaźniki czy mierniki potwierdzające, że jakiś cykl działań stanowi dobrą praktykę w zapewnianiu jakości kształcenia.

Bardzo ważną działalnością pro jakościową na wydziale jest wdrożenie i rozwijanie **Forum Dydaktyki Akademickiej**, ponieważ wykorzystuje zasoby własne do upowszechniania wiedzy i umiejętności w różnych obszarach i motywuje pracowników i pracowniczki do samorozwoju na bazie szerokiej oferty szkoleń i wsparcia np. w dobrostanie. Należy odpowiednio skalować działalność Forum i przeprowadzać analizę potrzeb, na bazie której owe szkolenia i wsparcie jest oferowane. Należy także stopniowo wychodzić poza wewnętrzne zasoby szkoleniowe wydziału, czemu mogą służyć pozyskane granty i projekty wspierające osoby pracujące, jak również czynny udział w Dniach Jakości UO.

Innym ważnym działaniem na rzecz jakości jest aktywizacja i systemowe wspieranie **działalności studenckiej** na wydziale, co przejawia się w rosnącej ilości akcji zainicjowanych przez osoby studiujące. Na uwagę zasługuje filozofia doceniania najlepszych prac i upowszechniania wyjątkowych działań (gale, konkursy, nagrody, materiały promocyjne), które stają się następnie inspiracją i przykładem dla innych (pracowników, kół, przedsięwzięć, wydarzeń).

Cennym elementem zapewniania jakości kształcenia jest wykorzystanie i doskonalenie narzędzi zbierania informacji o przebiegu różnych procesów związanych z organizacją i realizacją procesów dydaktycznych, takie jak **ankietyzacja czy hospitowanie**, szczególnie jeśli te informacje są odpowiednio analizowane, a ewentualne nieprawidłowości eliminowane w drodze właściwie zaprojektowanych interwencji. O ile wnioski z tych działań nie muszą być publikowane, Komisja zakłada, że są one skrupulatnie dokumentowane na potrzeby ewentualnych kontroli czy metaanaliz.

Na wspomnienie zasługuje także praktyka **podpisywania porozumień** o współpracy ze szkołami i instytucjami otoczenia uczelni, co pomaga lepiej zarządzać działaniami z interesariuszami zewnętrznymi. Należałoby się zastanowić czy szeregowi **pracownicy mają wiedzę o bazie/rejestrze tych porozumień** i jak mogą lepiej wykorzystać podpisane porozumienia do planowania współpracy i realizacji własnych celów dydaktycznych.

Jedną z innowacji w zarządzaniu jakością pracy na wydziale jest umieszczenie na stronie wydziału **kalendrza wydarzeń** dostępnych dla osób pracujących i studiujących. Jest to **cenne narzędzie techniczne** służące lepszemu przepływowi informacji, większej transparentności i integracji na wyjątkowo licznym wydziale, co w dłuższej perspektywie może służyć także zapewnianiu jakości kształcenia. Komisja proponuje monitorować, czy umieszczenie kalendarza wydarzeń na stronie wydziału przełożyło się na zwiększoną ilość otwartych wydarzeń, które zaprojektowano z myślą o jakości kształcenia i czy wpłynęło na wyższą frekwencję wśród potencjalnych uczestników cyklicznych wydarzeń.

Wśród wyróżnionych przez wydział dobrych praktyk znajdują się przedsięwzięcia cykliczne lub projektowe wynikające z wysokiego stopnia zaangażowania wydziału w **międzynarodowe projekty edukacyjne i kompetencyjne**, w tym na poziomie Sojuszu FORTHEM, czy w ramach partnerstw strategicznych. Warto upowszechniać wyniki tych przedsięwzięć na stronie internetowej (np. zakładka na stronie wydziału przenosząca do strony projektu) oraz zaznajamiać pracowników z możliwościami wykorzystania tych wyników np. w toku szkoleń lub Forum Dydaktyki Akademickiej. Warto w ten sposób zapewnić dostępność i możliwość wykorzystania opracowanych materiałów i scenariuszy nie tylko w toku projektów, ale i po ich zakończeniu.

Część przykładów wypisanych działań we współpracy z otoczeniem jest realizacją tzw. trzeciej, kulturotwórczej misji uniwersytetu, albo promocją kierunków, więc nie jest jasne na jakiej podstawie uznano, że są to **przedsięwzięcia celowo ukierunkowane na jakość kształcenia**. Sam fakt, że osoby studiujące zostały zachęczone do uczestnictwa w dodatkowych wydarzeniach kulturalnych, przez co wzrósł ich poziom satysfakcji czy nawet poczucie atrakcyjności kierunku, być może nie wyczerpuje jeszcze definicji działania na rzecz doskonalenia jakości kształcenia. Podobnie nie wyjaśniono jak popularyzacja nauki w radio, warsztaty dla uczniów liceum czy zasiadanie pracowników w jury konkursu dla szkół przekłada się na poprawienie kompetencji dydaktycznych kadry na wydziale. **Ewaluacja wpływu takich działań na jakość kształcenia** pozwoliłaby skuteczniej zarządzać systemem doskonalenia jakości i zwracać uwagę na te obszary, które wymagają nadania priorytetu lub zainwestowania większych zasobów.

Komisja przyjmuje do wiadomości informacje na temat wszechstronnej i intensywnej działalności prowadzonej przez wydział, ale nie zawsze jest w stanie ocenić na podstawie krótkich opisów, które przedsięwzięcia podpadają pod jakość kształcenia. Przez analogię do tak zwanych „opisów wpływu” do ewaluacji dyscypliny można twierdzić, że sam fakt, że coś zorganizowano nie jest jeszcze tożsamy z udokumentowanym wywieraniem wpływu. Z drugiej strony, działania innowacyjne w „zaczysku” sali wykładowej czy ćwiczeniowej nie podlegają raportowaniu. Komisja dostrzega lukę w monitorowaniu i wspieraniu tych działań poprzez brak narzędzi służących sprawozdawczości tych przedsięwzięć i praktyk.

2. Identyfikacja obszarów do poprawy:

(na przykład określenie problemów i słabych punktów w procesie dydaktycznym i procesie doskonalenia jakości kształcenia), które wymagają poprawy)

1. Sprawozdawczość. Podniesiony w ostatnim punkcie problem nie dotyczy jakości kształcenia na wydziale, ale **sposobu jej monitorowania i sprawozdawczości**. Część informacji byłaby cenna i inspirująca, gdyby zostało dopowiedziane co było jakością dodaną lub innowacją, która ma potencjał regularnego przyczyniania się do jakości kształcenia i w jakiej skali. Na przykład na jakich zajęciach i w ramach jak zaprojektowanego działania w realizowaniu procesu dydaktycznego użyto materiałów ze spotkania autorskiego w bibliotece austriackiej? Kto i na jakiej zasadzie dokonał wyboru na jakie warsztaty się udać i jakie efekty uczenia się realizowane są wtedy na bardziej „jakościowym” poziomie?

Wydaje się **brakować na wydziale narzędzi** do skłaniania dydaktyków i koordynatorów do refleksji nad wpływem podjętych działań „projakościowych” i ewentualnym mierzeniem go w ujęciu ilościowym (liczba programów, kursów, sesji, studentów objętych działaniem) lub jakościowym (jaki składnik procesu dydaktycznego, lub jaki efekt uczenia się zrealizowano w wyższym stopniu dzięki danemu działaniu). **Prosty kwestionariusz online**, podający możliwe opcje czy zakresy wpływu działania na jakość, choćby na początku nieobowiązkowy, wypuszczony przed terminem sporządzania sprawozdań, mógłby pomóc w (1) wzmocnieniu refleksyjności; (2) poprawieniu jakości sprawozdawczości; (3) identyfikowaniu dobrych praktyk, (4) upowszechnianiu innowacyjnych działań; (5) zarządzaniu jakością kształcenia, a nie tylko jej zapewnianiu/ocenianiu.

2. Dostępność informacji. Zeszłoroczne wdrożenie nowego oprogramowania i standardu wyglądu stron internetowych na UO zmieniło układ i zakres podawanych informacji, co mogło zmniejszyć dostępność, albo utrudnić dotarcie do potrzebnych informacji. W szczególności należałoby upewnić się czy obcojęzyczna osoba studiująca ma dostęp do takich samych informacji jak osoba polskojęzyczna, ponieważ ilość zakładek i treści opublikowanych w języku angielskim jest mniejsza (np. zakładka dyplomowanie, aktualności i zaproszenia do udziału w wydarzeniach).

3. Wnioski i rekomendacje:

(sformułowanie wniosków z przeprowadzonej oceny i rekomendacje dotyczące dalszego doskonalenia jakości kształcenia na wydziale i jednostkach ogólnouczeniowych prowadzących zajęcia dydaktyczne)

Rekomenduje się **kontynuowanie** działalności w sposób opisany w sprawozdaniu za rok 2024/2025 przy jednoczesnym wdrażaniu monitorowania i ewaluacji faktycznego wpływu przedsięwziętych działań na jakość kształcenia.

Rekomenduje się opracowanie i/lub **upowszechnienie wśród sprawozdających z jakości kształcenia ujednoliconej definicji** dobrej praktyki i wskaźników/mierników potwierdzających, że dany cykl działań stanowi dobrą praktykę w zapewnianiu jakości kształcenia (np. na podstawie wytycznych zawartych w publikacji „Katalog dobrych praktyk doskonalenia Jakości Kształcenia w Uniwersytecie Opolskim”, Opole: Wydawnictwo Uniwersytetu Opolskiego, 2023, ISBN 978-83-8332-023-6)

Rekomenduje się wykorzystanie istniejących analiz potrzeb szkoleniowych albo przedsięwzięcie takowych, jako element wspierający jakość i celowość oferowanego wsparcia kompetencyjnego (Forum Dydaktyki Akademickiej) i jako wsparcie w planowaniu i zarządzaniu jakością.

Rekomenduje się wprowadzenie pilotażu narzędzia wzmacniającego refleksyjność nad wpływem podjętych działań „projakościowych” i ewentualnym mierzeniem wpływu w ujęciu jakościowym i ilościowym w celu usprawnienia zarządzania jakością kształcenia.

4. Inne uwagi:

W ostatnich latach nowoczesne technologie językowe, w tym te wspomagane przez sztuczną inteligencję, w rosnącym stopniu wpływają na proces dydaktyczny i jego jakość. Zaleca się opracowanie polityki AI na wydziale (w odniesieniu do szerszej polityki AI w UO), ale przy uwzględnianiu specjalistycznych wymagań filologii (np. w zakresie dyplomowania), a także wzmacnianie kompetencji cyfrowych osób pracujących na wydziale.

Komisja w składzie:

dr hab. Katarzyna Molek-Kozakowska, prof. UO (przewodnicząca)

dr hab. Marzanna Pogorzelska

dr Małgorzata Burzka-Janik